

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 8.2.2006
KOM(2006) 48 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Zpráva o působení přechodných ustanovení stanovených ve smlouvě o přistoupení
z roku 2003 (období od 1. května 2004 do 30. dubna 2006)**

OBSAH

1.	Účel této zprávy	3
2.	Přechodná ustanovení.....	3
3.	Konzultace s členskými státy a sociálními partnery	5
4.	Statistické údaje o mobilitě pracovníků před rozšířením a po něm	6
4.1	Mobilita pracovníků v rozšířené Evropské unii	6
4.2	Výsledky pracovních trhů podle zemí a státních příslušníků EU: míry zaměstnanosti	10
4.3.	Složení pracovní síly EU-10 v členských státech EU-15 podle odvětví a úrovně kvalifikace: doplňování či nahrazování?.....	11
5.	Závěry a doporučení.....	13
	ANNEX I: STATISTICAL ANNEX	16
	ANNEX II: BIBLIOGRAPHY	20

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Zpráva o působení přechodných ustanovení stanovených ve smlouvě o přistoupení z roku 2003 (období od 1. května 2004 do 30. dubna 2006)

(Text s významem pro EHP)

1. ÚČEL TÉTO ZPRÁVY

1. Komise předkládá tuto zprávu Radě v souladu s čl. 3 odst. 2 přechodných ustanovení týkajících se volného pohybu osob¹, jež jsou uvedena v příloze smlouvy o přistoupení z roku 2003². Podle těchto **přechodných ustanovení může být** zavedení některých právních předpisů Společenství týkajících se volného pohybu pracovníků v rozšířené EU **odloženo o maximálně 7 let**³.
2. Přechodné období se podle vzorce „2 + 3 + 2“ dělí na tři různé fáze. V každé z těchto fází platí jiné podmínky. **První fáze** přechodných ustanovení (dále jen „PU“) začala dne 1. května 2004 a skončí dne **30. dubna 2006**.
3. Ve smlouvě o přistoupení se stanoví, že před koncem této fáze musí **Rada přezkoumat** na základě **zprávy Komise působení přechodných ustanovení**. Po dokončení tohoto přezkoumání a nejpozději do konce období dvou let po dni přistoupení **musí členské státy EU-15 oznámit** Komisi, jak hodlají postupovat ve druhé etapě PU⁴. Nebude-li takové oznámení učiněno, budou se právní předpisy Společenství týkající se volného pohybu pracovníků uplatňovat od **1. května 2006**.

2. PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

4. Volný pohyb osob je jednou z **nejzákladnějších svobod**, které právo Společenství zaručuje. Tato svoboda zahrnuje právo státních příslušníků EU **přestěhovat se** do jiného členského státu EU **za účelem zaměstnání** a usadit se v hostitelském státě se svými rodinnými příslušníky. Členské státy EU **nesmějí migrující pracovníky** a jejich rodiny přímo ani nepřímo **diskriminovat** na základě jejich státní příslušnosti. Migrující pracovníci v EU a jejich rodiny mají nárok na **rovné zacházení**, a to

¹ Volný pohyb pracovníků (článek 39 Smlouvy o ES) musí být z právního hlediska odlišován od svobody usazování (článek 43 Smlouvy o ES) a volného pohybu služeb (článek 49 Smlouvy o ES). Na směrnici o vyslaných pracovnících, která souvisí s volným pohybem služeb, se přechodná opatření nevztahují, ačkoli jak je stanoveno v odstavci 13 smlouvy o přistoupení, Německo a Rakousko může omezit nadnárodní poskytování služeb v určitých citlivých odvětvích služeb zahrnujících dočasné vysílání pracovníků.

² Tato zpráva se zabývá volným pohybem pracovníků v EU, nikoli ekonomickým přistěhovalectvím státních příslušníků zemí, které nejsou členy EU.

³ Je třeba poznamenat, že tato omezení se nemohou vztahovat na státní příslušníky Malty a Kypru.

⁴ V této zprávě se „členskými státy EU-15“ rozumějí všechny členské státy, které tvořily EU před 1. květnem 2004. „Členskými státy EU-10“ se rozumějí všechny členské státy, které se k EU připojily dne 1. května 2004 a „členskými státy EU-8“ všechny členské státy EU-10 s výjimkou Malty a Kypru.

nejenom v otázkách souvisejících se zaměstnáním, ale také, pokud jde o obecní bydlení, daňové výhody a sociální výhody⁵. Odstranění překážek bránících mobilitě mezi členskými státy a v nich je též ústředním tématem obnovené lisabonské agendy.

5. Přejídná ustanovení obsažená ve smlouvě o přístoupení z roku 2003 umožňují během přejídného období, které definitivně končí dne 30. dubna 2011, mírné odchylky od zásad uvedených v předchozím odstavci. **Kromě migrujících pracovníků** se tato omezení nemohou týkat žádné jiné kategorie občanů EU. Dále lze omezení uplatňovat pouze pro účely získání **vstupu na trh práce** a lze jimi omezovat pouze přístup k zaměstnání v konkrétním členském státě. Jakmile pracovník získá přístup na trh práce určitého členského státu, uplatňují se **ve věci odměny**, ostatních otázek souvisejících se zaměstnáním a přístupem k **sociálním a daňovým výhodám** právní předpisy Společenství o **rovném zacházení**. Jinými slovy, mezi legálně zaměstnanými pracovníky není dovolena žádná diskriminace na základě státní příslušnosti bez ohledu na to, zda zaměstnanci pocházejí z členských států EU-15 či z členských států EU-10. Na uplatňování právních předpisů Společenství o koordinaci systémů **sociálního zabezpečení**⁶ se nevztahují žádná přejídná ustanovení.
6. Komise vypracovala několik dokumentů, ve kterých vysvětluje právní rámec PU⁷. Ve smlouvě o přístoupení se stanoví, že po dobu prvních dvou let PU budou členské státy EU-15 za účelem regulace přístupu státních příslušníků EU-8 na své pracovní trhy uplatňovat **národní opatření** či opatření plynoucí z dvoustranných dohod. Výsledkem různých národních opatření, jež byla přijata v první fázi PU, byl vznik **rozdílných právních režimů** pro přístup na trhy práce EU-25. Švédsko a Irsko se rozhodly, že státním příslušníkům EU-8 nebudou přístup na své trhy práce nijak omezovat. Spojené království rovněž nemá žádná ex-ante omezení, ale má systém pro registraci pracovníků (Workers Registration Scheme)⁸. Všechny ostatní země EU-15 zachovaly systém pracovních povolení, v některých případech v kombinaci s kvótami. Na Kypr se nevztahují žádná PU. Malta vydává pracovní povolení pro účely monitoringu. Polsko, Slovinsko a Maďarsko uplatňují reciproční omezení vůči státním příslušníkům těch členských států EU-15, které zavedly omezení. Všechny členské státy EU-10 otevřely své pracovní trhy pro pracovníky z členských států EU-10⁹.
7. Dne 1. května 2006 začíná druhá fáze přejídného období. Ve smlouvě o přístoupení se v každém případě stanoví, že členské státy, které se k 1. květnu 2006 rozhodnou odstranit omezení, budou mít po zbývajícím období možnost omezení opět zavést prostřednictvím ochranného postupu stanoveného ve smlouvě o přístoupení, pokud by jejich trh práce byl vážně narušen nebo se předvíдалo jeho narušení.

Smlouva o přístoupení rovněž stanoví že, bez ohledu na to, zda členské státy

⁵ Článek 39 Smlouvy o ES, nařízení (EHS) č. 1612/68 a směrnice 68/360/ES. Od 30. dubna 2006 bude použitelná směrnice 2004/38/ES, která nahradí/pozmění předchozí právní předpisy.

⁶ To má však nepřímý dopad na článek 69 nařízení (EHS) č. 1408/71.

⁷ Viz bibliografie.

⁸ Netýká se Gibraltaru, který přijal systém pracovních povolení.

⁹ Podrobný přehled národních opatření, které členské státy zavedly v první fázi PU, je k dispozici na portálu pracovní mobility *Eures*. Stručný obsah těchto opatření lze nalézt na webových stránkách GR EMPL uvedených v bibliografii.

omezení uplatňují, musí upřednostňovat v přístupu na svůj trh práce pracovníky, kteří jsou státními příslušníky členských států EU-8, před pracovníky, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí¹⁰.

3. KONZULTACE S ČLENSKÝMI STÁTY A SOCIÁLNÍMI PARTNERY

8. Komise svolala schůzi **skupiny na vysoké úrovni pro volný pohyb osob**. Dne 16. září 2005 se tato skupina sešla, aby projednala působení PU. Kromě zástupců členských států Komise přizvala i zástupce evropských a národních sociálních partnerů. Na schůzi řada **členských států EU-15** uvedla, že zahájily proces interních konzultací, jejichž cílem je formulace postojů ke druhé fázi. Všechny státy se shodly na tom, že se taková rozhodnutí **musí opírat o spolehlivé údaje**. Státy, které rozhodly, že v první fázi nebudou uplatňovat žádná omezení, byly obecně přesvědčeny o kladném vlivu tohoto rozhodnutí na své pracovní trhy, přičemž zdůraznily pozitivní přínos pracovníků z EU-8 pro své národní ekonomiky.
9. Některé členské státy EU-15, které omezení uplatňují, uvedly, že dotyčná opatření jim umožňují řídit migraci z členských států EU-8, jež s nimi sousedí. Dva členské státy s ohledem na národní absorpční kapacitu, potřebu začlenit všechny přistěhovalce včetně přistěhovalců ze zemí, které nejsou členy EU, a dopracovat vnitřní strukturální reformy, považovaly tato opatření za nutná i v blízké budoucnosti. Bylo však uznáno, že omezení pravděpodobně povzbudila státní příslušníky EU-8 k tomu, aby hledali **jiné způsobu výkonu ekonomické aktivity** v členských státech EU-15, což se projevilo výrazně vysokým **přlivem vyslaných pracovníků** nebo **pracovníků prohlašujících se za samostatně výdělečně činné osoby**.
10. Prakticky všechny členské státy EU-8 požadovaly, aby byla **omezení zrušena**. Zdůrazňovaly zásadní význam práva svých občanů na volný pohyb v EU-25 a poukázaly na statistické údaje, které dokazují, že jejich občané ve skutečnosti pracovní trhy EU-15 nijak nezaplavili ani v členských státech EU-15 nezpůsobili prudké zvýšení výdajů na sociální zabezpečení. Taktéž vyzdvihly úlohu svých občanů při zmírňování problémů způsobených stárnutím pracovních sil v EU-15.
11. Sociální partneři vyzvali své národní orgány, aby s nimi projednaly postoje k druhému období. Řada z nich zdůraznila, že omezení mohla být důvodem pro odklad nezbytných strukturálních reforem, a to jak na pracovních trzích v EU-15, tak v EU-8. Sociální partneři uznali, že migrační toky z členských států EU-8 do států EU-15 byly mírné, a patřičně zdůraznili, že je třeba zabránit narušování pracovních norem a „sociálnímu dumpingu“. Rovněž poukázali na skutečnost, že se v důsledku omezení legální práce začala rozšiřovat práce načerno, předstíraná samostatná výdělečná činnost a fiktivní poskytování služeb a subdodavatelství. Taktéž upozorňovali na nedostatky v prosazování stávajících právních předpisů Společenství a zejména směrnice o vyslaných pracovnících. **Převážná většina sociálních partnerů** – s výjimkou partnerů zastupujících malé a střední podniky a/nebo odborové svazy v několika zemích – se vyslovila pro **odstranění omezení** a pro vytvoření rovných podmínek.

¹⁰ Viz příslušná ustanovení odstavce 14 přechodných ustanovení týkající se preferenčního zacházení.

4. STATISTICKÉ ÚDAJE O MOBILITĚ PRACOVNÍKŮ PŘED ROZŠÍŘENÍM A PO NĚM

12. Aby mohla Komise zhodnotit působení PU, byly členské státy vyzvány, aby prostřednictvím EUROSTATU poskytly národní údaje o povoleních k pobytu vydaných jiným státním příslušníkům EU za účelem sloučení rodiny, zaměstnání, studia a z jiných důvodů rozdělené podle občanství, pohlaví a věku. Národní údaje, jež Komise obdržela v reakci na tento požadavek, se týkají povolení k pobytu, pracovních povolení a počtu pracovníků z jiných zdrojů administrativních údajů, jakými jsou registry sociálního zabezpečení, v závislosti na vnitrostátních systémech a institucionálním uspořádání. Ačkoli byly národní údaje v této zprávě v mezích možností harmonizovány, je třeba mít na paměti, že zcela harmonizovány nejsou ani je nelze mezi jednotlivými zeměmi plně porovnávat a že se úroveň jejich podrobnosti mezi zeměmi liší. Rovněž je třeba poznamenat, že podle některých údajů, jež jsou k dispozici ve veřejné sféře, se migrační toky některých zemí mohou lišit od toků uváděných v této zprávě. To lze vysvětlit tím, že ne všechny údaje, jež jsou k dispozici ve veřejné sféře, byly podrobeny stejně přísné analýze jako údaje uvedené v této zprávě¹¹. Dále mohou být skutečné migrační toky v rozšířené EU větší, než jak vyplývá z údajů uvedených v této zprávě, neboť v oficiálních statistikách není plně podchycena nehlášená práce.
13. Kromě výše uvedených administrativních údajů budou údaje vyplývající z šetření pracovních sil¹² taktéž zahrnuty do této zprávy¹³. Hodnocení nezohledňuje vztah mezi působením PU a jinými změnami v ekonomické a/nebo politické sféře. Působení PU bylo rovněž hodnoceno ve zprávách různých členských států a jiných zúčastněných stran a údaje v nich obsažené byly v případě, že to bylo vhodné, použity.

4.1 Mobilita pracovníků v rozšířené Evropské unii

14. Počet pracovníků z EU-10 se od rozšíření v členských státech EU-15 zvýšil. I přes tento nárůst je však relativní dopad, vyjádřený jako poměr mezi počtem povolení vydaných pro účely zaměstnání a obyvatelstvem hostitelské země v produktivním věku, poměrně malý (viz tabulka níže). Počet povolení k pobytu a pracovních povolení vydaných v určité době nadhodnocuje skutečný počet státních příslušníků EU-10, kteří se usadili v hostitelské zemi, neboť zde nejsou zohledněny osoby vracející se do své země původu (tj. odtoky) a délka pracovního povolení. Totéž platí s ohledem na skutečnost, že údaje mohou odrážet dočasné faktory, jakými je legalizace nelegálních přistěhovalců, kteří se přistěhovali do členských států EU-15 během několika let.
15. V Rakousku představuje podíl pracovních povolení vydaných v roce 2004, z nichž většina je krátkodobých¹⁴, 1,2 % veškerého obyvatelstva v produktivním věku, ale

¹¹ Komise obdržela administrativní údaje od všech členských států s výjimkou Lucemburska a Kypru, které do analýzy nebyly zahrnuty.

¹² Šetření pracovních sil je čtvrtletní šetření, které je harmonizováno na úrovni EU a které pokrývá veškeré trvale usazené obyvatelstvo v každém členském státě a je založeno na vzorku přibližně 1,7 milionů jednotlivců v EU-25.

¹³ Informace obsažené v administrativních údajích jsou oproti informacím dostupným na základě šetření pracovních sil omezené a citlivěji reagují na právní rámec týkající se cizích státních příslušníků.

¹⁴ Viz níže.

roční průměrný počet zaměstnaných osob v roce 2004 činí 0,7 % obyvatelstva v produktivním věku (viz tabulka níže). Dále je třeba uvést, že po prvním adaptačním období se počet státních příslušníků EU-8 v Rakousku, vyjádřený jako průměrný počet za rok, v roce 2005 stabilizoval (viz tabulka A1 ve statistické příloze). Ačkoli pracovní povolení vydaná v Německu v roce 2004 odpovídají 0,9 % obyvatelstva v produktivním věku, při zohlednění délky pracovního povolení poklesl počet zaměstnanců ze zemí EU-8 (zejména těch, kteří jsou povinni platit příspěvky na sociální zabezpečení) na 0,2 % obyvatelstva v produktivním věku¹⁵.

16. V Irsku představují osobní čísla (Personal Public Service Numbers – PPS) vydaná státním příslušníkům EU-10 od května do prosince 2004 1,9 % obyvatelstva v produktivním věku. Toto číslo však není plně srovnatelné s čísly v níže uvedené tabulce, neboť irské orgány vydávají čísla PPS jednotlivcům nejenom pro účely zaměstnání. PPS čísla jsou specifická referenční čísla vydávaná i pro jiné účely, např. i za účelem přístupu k informacím, sociální péči, zdravotnické péči a jiným veřejným službám, a to nejenom migrujícím pracovníkům, ale také jejich rodinným příslušníkům. Počet čísel PPS vydaných v roce 2005 se v období od ledna do listopadu 2005 zvýšil na 3,8 %, ale nezdá se, že by tato skutečnost destabilizovala irský pracovní trh (viz tabulky A4 a A5 ve statistické příloze).

Státní příslušníci EU-10 a EU-15 vyjádření jako procentní podíl obyvatelstva cílové země v produktivním věku (OPV), věk 15–64 – rok 2004

Cílová země	Typ údajů	% OPV	
		Státní příslušnost	
		EU-10 ¹	EU-15
Belgie ²	Povolení k pobytu	0,2	2,7
Česká republika	Počet cizích pracovníků	1,0	0,1
Dánsko	Povolení k pobytu	0,1	0,2
Německo	Počet cizích pracovníků	0,2	1,0
	Pracovní povolení	0,9	:
Estonsko	Povolení k pobytu	0,0	0,1
Řecko	Povolení k pobytu	0,1	:
Španělsko	Povolení k pobytu	0,0	0,1
Francie	Pracovní povolení	0,0	:
Irsko ^{3,4}	Osobní čísla	1,9	:
Itálie	Žádosti o pracovní povolení	0,1	:
Lotyšsko ⁴	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Litva	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Maďarsko	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Malta	Povolení k pobytu	0,1	0,8
Nizozemsko	Pracovní povolení	0,2	:
Rakousko	Průměrný počet za rok	0,7	:
	Pracovní povolení	1,2	:
Polsko	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Portugalsko	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Slovinsko	Registrace pracovníků	0,0	0,0
Slovensko	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Finsko	Povolení k pobytu	0,0	0,0
Švédsko ⁴	Povolení k pobytu	0,1	0,0
Spojené království ⁴	Žadatelé zaregistrovaní ve WRS	0,4	:

¹⁵ Podrobnější informace o počtech povolení jsou uvedeny v tabulce A1 ve statistické příloze.

Zdroj: Administrativní údaje získané od členských států.

Poznámky: % OPV = procentní podíl obyvatelstva v produktivním věku (15–64) v cílové zemi. „:“ znamená, že údaje nejsou relevantní nebo nejsou k dispozici.

Veškerá čísla udávají počet žadatelů / žádostí / registrací / vydaných povolení (toků). Výjimkou je Česká republika, kde čísla udávají počet pracovníků, a Německo, kde je v prvním řádku uveden počet pracovníků, a Rakousko, kde je v prvním řádku uveden průměrný roční počet zaměstnanců. Čísla týkající se povolení pobytu udávají s výjimkou Belgie počet povolení vydaných pouze pro účely zaměstnání.

V případě některých členských států byly získány údaje za rok 2005 (viz tabulka A1 ve statistické příloze). ¹Čísla za Francii, Itálii, Rakousko a počty pracovních povolení v případě Německa se týkají EU-8. ²Číslo za Belgii se týká povolení k pobytu vydaných z jakéhokoli důvodu. ³Číslo za Irsko udává počet čísel PPS, která byla vydána nejenom z důvodu zaměstnání, ale rovněž i pro účely sociálních, zdravotnických a jiných veřejných služeb.

⁴Referenční období 2004 květen–prosinec.

Údaje za Kypr a Lucembursko Komise neobdržela.

17. Jsou-li zohledněny rozdíly v definicích a obdobích¹⁶, jsou údaje vyplývající z šetření pracovních sil srovnatelné s údaji vycházejícími z jiných administrativních zdrojů. Čísla, jež jsou výsledkem šetření pracovních sil, ve skutečnosti zobrazují čistý dopad přílivu a odlivu pracovníků, a podávají tudíž lepší obrázek o skutečném počtu státních příslušníků EU-10, kteří se usadili v zemích EU-15. V prvním čtvrtletí roku 2005 byl podíl obyvatelstva z EU-10 v produktivním věku v EU-15 docela malý, a to v rozmezí od 0,1 % ve Francii a v Nizozemsku a po 1,4 % v Rakousku a 2 % v Irsku¹⁷.

Trvale usazené obyvatelstvo v produktivním věku podle státní příslušnosti – roky 2003–2005 – v procentech (buňky)

Cílová země	Státní příslušnost					
	EU-15			EU-10		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Belgie	5,4	5,8	5,8	0,2	0,2	0,2
Dánsko	1,0	1,1	1,1	:	:	:
Německo	2,7	2,6	2,8	:	:	0,7
Řecko	0,2	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4
Španělsko	1,1	1,2	1,2	0,2	0,2	0,2
Francie	1,9	2,1	1,9	0,1	0,1	0,1
Irsko	3,4	3,3	3,0	:	:	2,0
Lucembursko	37,2	37,6	37,6	0,3	0,3	0,3
Nizozemsko	1,5	1,5	1,4	0,1	0,1	0,1
Rakousko	1,7	1,8	1,9	0,7	0,8	1,4
Portugalsko	0,3	0,4	0,4	:	:	:
Finsko	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Švédsko	2,2	2,2	2,3	0,2	0,2	0,2
Spojené království	1,8	1,8	1,7	0,2	0,3	0,4
EU-15	2,0	2,1	2,1	0,2	0,2	0,4
EU-10	:	0,2	0,2	:	0,1	0,2
EU-25	1,9	1,7	1,7	0,1	0,1	0,3

Zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil, 2003–2005 Q1, Irsko 2005 Q2.

¹⁶ Údaje vyplývající z šetření pracovních sil se vztahují k prvním čtvrtletí jednotlivých let a administrativní údaje se týkají různých období, která jsou upřesněna v příslušných tabulkách. Čísla, která jsou výsledkem šetření pracovních sil, kromě toho udávají „čistý“ počet jednotlivců podle státní příslušnosti v různých časových obdobích, přičemž administrativní údaje týkající se jak počtu pracovníků, tak jejich toků znázorňují počet vydaných nebo požadovaných povolení bez ohledu na skutečnou délku pobytu, návraty do země původu nebo na dříve udělená povolení v případě toků.

¹⁷ Vzhledem k velmi malému počtu jiných státních příslušníků EU v členských státech EU-10 se analýza z důvodů spolehlivosti údajů omezí pouze na státy EU-15.

Poznámky: '!' znamená, že údaje nejsou k dispozici nebo nejsou vzhledem k malé velikosti výběrového souboru spolehlivé.

Itálie je vyloučena, neboť údaje nejsou rozčleněny podle státní příslušnosti.

Úhrn za EU-15 a EU-25 je bez Itálie, úhrny za EU-15 a EU-25 bez Německa a Irska v letech 2003–2004 pro státní příslušníky EU-10. Úhrn za EU-10 je bez Polska.

18. **V porovnání se dvěma lety před rozšířením**, tj. s prvním čtvrtletím 2003 a prvním čtvrtletím 2004, **jsou tato čísla stabilní**. Došlo pouze k mírnému nárůstu o 0,1 procentního bodu v každém roce ve Spojeném království a k výraznějšímu nárůstu v Rakousku, kde se čísla zdvojnásobila na 1,4 %. Za zmínku rovněž stojí, že podíl státních příslušníků zemí, které nejsou členy EU, v členských státech EU-15 je podstatně vyšší než podíl státních příslušníků EU-10 (viz tabulka A2 v příloze). Tuto skutečnost lze taktéž vysvětlit historickými důvody a tím, že **přistěhovalectví z EU-10 je poměrně nedávnou záležitostí**. To naznačuje, že **přistěhovalectví ze zemí, které nejsou členy EU, je mnohem významnějším jevem než mobilita v rámci EU**, a to jak v EU-15, tak v EU-25.
19. Pokud jde o PU, ani údaje z administrativních zdrojů ani údaje vyplývající z šetření nedokazují **přímý vztah** mezi velikostí **mobility z členských států EU-10 a platnými PU**. Zejména toky do Spojeného království a Švédska, což jsou členské státy, které vůči pracovníkům z EU-8 neuplatňují žádná omezení, jsou srovnatelné, ne-li nižší než v případě zemí uplatňujících PU¹⁸. Potvrzují to zkušenosti severských zemí, které mají srovnatelné trhy práce a ekonomické výsledky¹⁹. **Toky mobility jsou v neposlední řadě ovlivňovány faktory souvisejícími s podmínkami nabídky a poptávky**. PU navíc pouze oddálí úpravy trhu práce, čímž hrozí, že dojde k vytvoření zkreslených obrazů na ještě trvalejším základě.
20. Na obecnější úrovni **mohou omezení bránící v přístupu na trh práce vést ke zvýšení podílu nehlášené práce**. Doprovází-li je nedostatečné prosazování již platných právních předpisů Společenství, vznikají nežádoucí sociální důsledky, a to jak pro nehlášené pracovníky, tak pro řádnou pracovní sílu.
21. Pokud jde o délku trvání povolení, údaje ukazují, že **významné procento povolení k pobytu a pracovních povolení je udělováno na krátkou dobu nebo sezónním pracovníkům**. Takto je tomu například v případě těchto zemí:
- V Rakousku bylo ze všech povolení udělených v roce 2004 státním příslušníkům EU-8 87 % vydáno na dobu kratší než 6 měsíců (85 % v první polovině roku 2005), 12 % (14 % v roce 2005) na dobu v rozmezí od 6 měsíců do jednoho roku a 2 % (0 % v roce 2005) na dobu delší než jeden rok.
 - V Německu bylo 95 % z přibližně 500 000 pracovních povolení vydáno s časovým či jiným omezením. K 30. červnu 2004 činil počet zaměstnaných státních příslušníků EU-10, kteří byli v Německu po jinou než velmi omezenou

¹⁸ Toky směřující do Irska jsou větší, ačkoli jak je uvedeno v odstavci 16 nejsou čísla plně srovnatelná.

¹⁹ Migrace z členských států EU-8 do Norska je výrazně vyšší než v případě všech ostatních severských zemí dohromady bez ohledu na to, zda PU uplatňují či nikoli. Švédsko na rozdíl od Norska, Dánska, Finska a Islandu neuplatňuje žádná omezení. Ze zemí uplatňujících omezení je režim v Dánsku a Norsku volnější.

dobu a kteří byli tudíž povinni platit příspěvky na sociální zabezpečení, přibližně jen 100 000, tedy 0,2 % obyvatelstva v produktivním věku.

- V Nizozemsku bylo v roce 2004 vydáno přibližně 24 400 povolení. Vzhledem k velkému počtu sezónních pracovníků to však odpovídá pouze přibližně 13 000 odpracovaným rokům.
- V Itálii bylo v roce 2004 vydáno 76 % pracovních povolení sezónním pracovníkům; v roce 2005 to bylo 71 %.
- Ve Francii bylo z pracovních povolení vydaných v roce 2004 74 % uděleno sezónním pracovníkům, 11 % dočasným pracovníkům, 5 % stálým pracovníkům a 10 % jiným příjemcům²⁰.

22. **Od rozšíření se trh práce v EU-8 vyvíjí pozitivně** a míra nezaměstnanosti výrazně poklesla v téměř všech zemích (viz tabulky A4 a A5 v příloze). To naznačuje, že není důvod očekávat zvýšení tlaku na pohyb ven ze zemí EU-8, neboť vyhlídky ekonomického růstu jsou nadále slibné a výrazně navýšené strukturální fondy a fondy pro rozvoj venkova začínají přinášet výsledky a podporují ekonomický růst a vytváření pracovních míst.

4.2 Výsledky pracovních trhů podle zemí a státních příslušníků EU: míry zaměstnanosti

23. Hlavním aspektem, který je třeba sledovat, jsou výsledky, kterých dosáhli státní příslušníci z EU-10 na pracovních trzích v členských státech EU-15. U těch členských států EU-15, u kterých jsou k dispozici statisticky významné informace (viz tabulka níže), je z klíčového ukazatele trhu práce, kterým je míra zaměstnanosti, patrné, že státní příslušníci EU-10 dosahují v jednotlivých zemích mír zaměstnanosti, které jsou srovnatelné s mírami zaměstnanosti státních příslušníků této země a jiných zemí EU-15. Obecně jsou pak tyto míry vyšší než v případě státních příslušníků zemí, které nejsou členy EU. V Irsku, Španělsku a Spojeném království mají státní příslušníci EU-10 dokonce vyšší míru zaměstnanosti než státní příslušníci daných zemí. Z toho vyplývá, že **státní příslušníci EU-10** ve všech členských státech **pozitivně přispívají k celkovým výsledkům trhu práce, k udržitelnému ekonomickému růstu a ke stavu veřejných financí.**

Míry zaměstnanosti podle státní příslušnosti – rok 2005 – v procentech (buňky)

Cílová země	2004	2005			
		Státní příslušnost			
	EU-10	Státní příslušník	EU-15	EU-10	Země, které nejsou členy EU
Belgie	64	62	60	55	35
Německo	:	67	68	51	48
Řecko	47	60	53	47	71
Španělsko	68	62	64	78	71
Francie	61	64	69	62	44

²⁰ Je však třeba uvést, že podle francouzských orgánů administrativní údaje, které poskytla Francie, nezahrnují pracovní povolení vydaná s dobou trvání kratší než tři měsíce.

Irsko	:	67	69	85	57
Nizozemsko	63	74	76	64	41
Rakousko	58	69	72	66	60
Finsko	67	69	67	55	45
Švédsko	62	74	73	62	45
Spojené království	72	72	69	75	58
EU-15	59	67	68	62	55
EU-10	:	57	59	68	63
EU-25	59	65	67	62	55

Zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil, 2004 - 2005 Q2.

Poznámky: ':' znamená, že údaje nejsou k dispozici nebo nejsou vzhledem k malé velikosti výběrového souboru spolehlivé.

Itálie je vyloučena, neboť údaje nejsou rozčleněny podle státní příslušnosti. Dánsko, Lucembursko a Portugalsko jsou vzhledem k malé velikosti výběrového vzorku vyloučeny.

Úhrny za EU-15 a EU-10 v roce 2004 vycházejí z údajů za Německo a Irsko v 2005 Q2.

24. Zajímavá je skutečnost, že v několika členských státech EU-15, mezi něž patří Španělsko, Francie, Nizozemsko, Rakousko a Spojené království, se od rozšíření míra zaměstnanosti státních příslušníků EU-10 zvýšila, a to v některých případech vcelku významně. Může to být spojeno se dvěma fakty.

- Rozšířením se jednak patrně dostala na světlo část stínové ekonomiky představované pracovníky z EU-10, kteří byli dříve zaměstnáni načerno, což s sebou nese všeobecně známé pozitivní dopady, jako je větší soulad se zákonnými pracovními normami, lepší sociální soudržnost díky nižší míře rizika marginalizace osob, kterých se tento problém dotýká, a vyšší příjmy státu z daní a z příspěvků na sociální zabezpečení. Rovněž z toho vyplývá, že nárůst mobility práce ze strany členských států EU-10 vzniklý v důsledku rozšíření může být ve skutečnosti menší, než jak vyplývá z údajů²¹.
- Zadruhé, skutečné zlepšení míry zaměstnanosti státních příslušníků EU-10 po rozšíření mohlo nastat v důsledku změny postojů zaměstnavatelů, díky větším možnostem zakládání soukromých podniků, lepším informacím a lepší právní úpravě.

4.3. Složení pracovní síly EU-10 v členských státech EU-15 podle odvětví a úrovně kvalifikace: doplňování či nahrazování?

25. Vzhledem k tomu, že je počet pracovníků z EU-10 malý, je obtížné vytvořit podrobný a zároveň statisticky spolehlivý obrázek o pracovní síle těchto států. Dále uvedená analýza proto zohledňuje celou EU-15. Klíčovým faktorem mobility pracovníků není pouze její rozsah, ale i to, zda pracovníci z EU-10 nahrazují stávající pracovníky v zemi a zda se ucházejí o stejná pracovní místa nebo zda mají doplňující úlohu.

EU-15 – zaměstnané obyvatelstvo podle státní příslušnosti a odvětví – rok 2005 – v procentech (sloupce)

²¹ Statistické údaje o mobilitě a přistěhovalectví nepředstavují pouze skutečný tok jednotlivců z jedné země do druhé, ale zachycují i skutečnost, že dříve nezdokumentované pracovníky lze snáze zachytit ve statistických zjišťováních, a to buď díky jejich zahrnutí např. do registrů obyvatelstva, které často tvoří základ vzorku, nebo díky větší ochotě jednotlivců účastnit se statistických zjišťování.

Odvětví	Státní příslušnost		
	Státní příslušník	EU-15	EU-10
Zemědělství/rybolov	4	(2)	(3)
Průmysl	18	19	18
Stavebnictví	8	8	15
Maloobch. prodej; hotely/restaurace; doprava	25	28	28
Finanční služby a realitní služby	13	16	14
Veřejná správa; vzdělávání; zdravotnictví; ostatní	32	27	23

Zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil, 2005 Q1, Francie a Rakousko 2005 Q2.

Poznámky: údaje v závorkách nejsou vzhledem k malé velikosti výběrového souboru spolehlivé.

26. Z rozložení pracovní síly v jednotlivých odvětvích vyplývá, že zde v letech 2003, 2004 a 2005 nedošlo k významným změnám v rozložení národní pracovní síly, což dokazuje, že mírný příliv pracovníků z členských států EU-10 nezpůsobil vytlačení národní pracovníků, tedy alespoň ne na této úrovni úhrnu²². Vlastní státní příslušníci jsou poměrně více soustředěni v odvětví služeb a především ve veřejné správě, vzdělávání, zdravotnictví a jiných oblastech (v prvním čtvrtletí roku 2005 to bylo 32 %) a pracovníci z členských států EU-10 jsou poměrně lépe zastoupení v odvětví stavebnictví (15 % státních příslušníků EU-10 oproti 8 % vlastních státních příslušníků)²³.
27. Stanovisko, že státní příslušníci EU-10 do národních ekonomik přispívají doplňkovým způsobem, podporuje rovněž rozložení pracovní síly EU-10 podle úrovně kvalifikace. Podíl státních příslušníků EU-10 s nízkou kvalifikací v členských státech EU-15 je menší než v případě státních příslušníků dotyčných zemí (21 % oproti 31 %), jiných státních příslušníků EU-15 a státních příslušníků zemí, které nejsou členy EU. To se projevuje vyšším podílem osob se střední kvalifikací (57 % oproti 46 %). Podíl vysoce kvalifikovaných osob je zhruba stejný. Pod střední kvalifikaci patří vyšší středoškolské vzdělání a specializované odborné vzdělání, což je úroveň, která je v řadě členských státech obvykle nedostatečně zastoupena a způsobuje tak kvalifikační překážky v řadě odvětví hospodářství²⁴.

EU-15 – trvale usazené obyvatelstvo v produktivním věku podle státní příslušnosti a úrovně vzdělání – rok 2005 – v procentech (sloupce)

Úroveň vzdělání	dosazeného	Státní příslušnost			
		Státní příslušník	EU-15	EU-10	Země, které nejsou členy EU
Nízká		31	36	21	48
Střední		46	39	57	35
Vysoká		23	25	22	17

Zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil, 2005 Q1, Francie a Rakousko 2005 Q2.

²² Nelze však vyloučit, že v některých případech se může přistěhovalectví z EU-10 projevovat na regionální úrovni nebo ovlivňovat zaměstnanost v některých oblastech.

²³ Administrativní údaje naznačují, že státní příslušníci EU-10 rovněž významně přispívají v odvětví zemědělství, avšak vzhledem k velmi omezenému podílu zemědělství na trhu práce, jeho sezónnímu charakteru a skutečnosti, že se daná čísla týkají zimního čtvrtletí, není toto procento nijak vysoké.

²⁴ Přílivem pracovníků doplňujících státní příslušníky dané země by se za jinak stejných podmínek zvýšila produktivita vlastních státních příslušníků a jejich mzdy by spíše zvýšily, než snížily.

28. Z údajů tudíž vyplývá, že mobilita z členských států EU-10 do EU-15 může mít **na trhy práce pozitivní účinky**, protože zmírňuje nedostatek pracovních sil v některých oblastech. Lze vytvářet nová pracovní místa např. ve stavebnictví a v domácích službách a v pohostinství, kde by jinak v některých zemích hrozilo, že tato místa nebudou obsazena. Vysoce kvalifikovaní pracovníci z členských států EU-10 mohou být prospěšní při zakládání podniků a prostřednictvím kumulace lidského kapitálu mohou přispívat k dlouhodobému růstu. Podpora lidského kapitálu a celoživotního vzdělávání je totiž jednou z nejdůležitějších dimenzí politiky EU v oblasti zaměstnanosti a soudržnosti. Tento typ trvalého rozvíjení lidského kapitálu podporují programy EU, jakými jsou např. evropská strategie zaměstnanosti, Evropský sociální fond a program celoživotního vzdělávání. Může se rovněž zvýšit efektivita trhu práce, neboť zahraniční pracovníci obvykle lépe reagují na regionální rozdíly v ekonomických možnostech.

5. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

29. Krátce před začátkem druhé fáze PU se přístup na trhy práce EU-25 řídí celou řadou různých právních úprav. Země, které již své trhy práce plně otevřely, jsou v otázce výsledků tohoto rozhodnutí jednoznačně optimistické, zatímco některé země, které zachovaly omezení, se snaží zdůraznit jejich užitečnost a poukazují zejména na vnitrostátní okolnosti.
30. Členské státy by se měly více zasadit o řádné prosazování stávajících právních předpisů ES, pracovních norem a především ustanovení směrnice o vyslaných pracovnících a v odůvodněných případech vhodně posílit administrativní spolupráci. Nedostatečné prosazování stávajících právních předpisů Společenství a vnitrostátních právních předpisů ze strany národních orgánů může v některých zemích vyvolat v otázce rozšíření a výhod volného pohybu skutečně nepříznivý a špatný dojem.
31. Ze statistické analýzy národních údajů, které byly získány a použity pro účely této zprávy, lze vyvodit tyto závěry:
- Pohyb pracovníků mezi EU-10 a EU-15 je velmi omezený a nedosahuje velikosti, která by obecně ovlivňovala trh práce v EU. Toky z členských států EU-15 do států EU-10 a mezi státy EU-10 jsou kromě toho obecně zanedbatelné (viz tabulka A1).
 - Procentní podíl státních příslušníků EU-10 na trvale usazeném obyvatelstvu v jednotlivých členských státech EU-15 byl **před přistoupením i po něm poměrně stabilní**. Došlo k nárůstu v Spojeném království a k výraznějšímu zvýšení v Rakousku a Irsku²⁵. V případě Rakouska však z údajů vyplývá, že se počet státních příslušníků EU-8 v roce 2005 stabilizoval.

²⁵ Viz odstavec 16 výše.

- Údaje nedokazují **přímý vztah mezi velikostí mobility z členských států EU-10 a platnými PU**. Toky mobility jsou rovněž ovlivňovány faktory souvisejícími s podmínkami nabídky a poptávky. PU navíc pouze oddálí úpravy trhu práce, čímž hrozí, že dojde k vytvoření zkrslých obrazů na ještě trvalejším základě.
 - **Míra zaměstnanosti** státních příslušníků EU-10 v členských státech EU-15 odpovídá míře zaměstnanosti vlastních státních příslušníků, přičemž v Irsku, Španělsku a Spojeném království je dokonce vyšší.
 - **Migrační toky po rozšíření** mají **pozitivní účinky** na ekonomiky členských států EU-15: státní příslušníci EU-10 pozitivně přispívají k celkovým výsledkům trhu práce, k udržitelnému ekonomickému růstu a ke zlepšování veřejných financí.
 - V některých zemích se od rozšíření **míra zaměstnanosti zvýšila**. Rozšíření napomohlo při řešení problému stínové ekonomiky, představované pracovníky z EU-10, kteří byli dříve zaměstnáni načerno, což s sebou nese všeobecně známé pozitivní dopady, jako je větší soulad se zákonnými pracovními normami, lepší sociální soudržnost díky nižší míře rizika marginalizace osob, kterých se tento problém dotýká, a vyšší příjmy státu z daní a z příspěvků na sociální zabezpečení. V důsledku změny postoje zaměstnavatelů, díky větším možnostem zakládání soukromých podniků, lepším informacím a lepší právní úpravě se rovněž zlepšilo začlenění státních příslušníků EU-10.
 - Rozložení národní pracovní síly v EU-15 v jednotlivých odvětvích od rozšíření nevykazuje výrazné změny a nic nenasvědčuje tomu, že by byly vlastní pracovníci vytlačováni omezeným přílivem pracovníků z **členských států EU-10**²⁶. Státní příslušníci EU-10 hrají **doplňující úlohu**.
 - Státní příslušníci EU-10 v členských státech EU-15 zmírňují **problémy s kvalifikací** a prostřednictvím kumulace lidského kapitálu přispívají k dlouhodobému růstu.
32. Komise věří, že tato zpráva poskytne členským státům informace, které potřebují k tomu, aby přezkoumaly své postoje k druhé fázi PU. S ohledem na problémy při získávání národních statistik týkajících se migračních toků občanů EU Komise nicméně vyzvala členské státy, aby učinily nezbytná administrativní opatření a na národní úrovni shromáždily požadované údaje a včas je poskytly EUROSTATU. Do budoucna hodlá Komise požadovat, aby členské státy ve spolupráci s EUROSTATEM poskytovaly zprávy o mobilitě pracovníků v EU jednou za rok.
33. Na schůzi skupiny na vysoké úrovni, která se konala dne 16. září 2005, se většina sociálních partnerů vyjádřila pro to, aby byla omezení bránící vstupu na trhy práce odstraněna. Komise ví, že většina členských států chce otázku zachování omezení ve druhé fázi přehodnotit. Členské státy by též měly vest vzájemné konzultace a na jejich základě formulovat své postoje k druhé fázi přechodných ustanovení.

²⁶ Nelze však vyloučit, že v některých případech se může přistěhovalectví ze států EU-10 projevovat na regionální úrovni nebo ovlivňovat zaměstnanost v některých oblastech.

34. Komise členské státy vybízí k tomu, aby při přípravě a vydávání oznámení o záměrech v souvislosti s druhou fází zohlednily nejenom statistické údaje, ale též aby svým občanům v otázce budoucnosti volného pohybu v Evropské unii zaslaly pozitivní vzkaz. Komise rovněž doporučuje, aby byli do přípravy těchto rozhodnutí plně zapojeni sociální partneři.
35. Členské státy, které nejsou schopny odstranit omezení, budou pravděpodobně nadále muset hledat jiné způsoby, jak zmírnit nedostatek pracovních sil, a to např. prostřednictvím uzavírání dvoustranných dohod. Komise znovu opakuje, že je třeba zabránit nepřímým negativním vlivům, které vznikají zachováním omezení. Kromě toho by členské státy měly řešit problém pracovníků, kteří se při obcházení vnitrostátních právních předpisů vydávají za osoby samostatně výdělečně činné.
36. Komise připomíná, že volný pohyb pracovníků představuje jednu ze základních svobod podle Smlouvy o ES. I přes obavy vyjádřené u příležitosti jednotlivých rozšíření volný pohyb pracovníků nenarušil národní trhy práce. Je tudíž zcela v pořádku, že členské státy EU-15 u příležitosti podpisu smlouvy o přistoupení slavnostně prohlásily, že co nejrychleji zajistí plné uplatňování *acquis* v této oblasti. Komise připomíná právo členských států stanovené ve smlouvě o přistoupení z roku 2003 zachovat na základě přechodných ustanovení určitá omezení a doporučuje, aby členské státy pečlivě zvážily, zda je s ohledem na situaci na jejich trzích práce a na důkazy uvedené v této zprávě další zachování těchto omezení nutné.
37. Členské státy se bez ohledu na to, jaké rozhodnutí v této fázi učiní, musí připravit na otevření svých trhů práce, aby splnily závazky plynoucí ze smluv. Přechodná opatření jim mají dát možnost, aby se co nejrychleji připravily na splnění tohoto definitivního a neodvolatelného cíle. S ohledem na to Komise vítá pozitivní zkušenosti členských států, které z úspěšného otevření pracovních trhů státním příslušníkům EU-8 již během první fáze přechodných ustanovení sklízí ovoce.

ANNEX I: STATISTICAL ANNEX

TABLE A1

Resident/ work permits to EU nationals: absolute numbers and as percentages of destination country's working age population (WAP) aged 15-64

Country of destination	Type of data	Reference period ¹	Nationality			
			EU15		EU10 ²	
			number	% wap	number	% wap
Belgium³	Residence permit	2003	184695	2.7	9351	0.1
	Residence permit	2004	183019	2.7	12918	0.2
	Residence permit	2005	178155	2.6	15408	0.2
Czech Republic	Foreign workers stock	2003	4903	0.1	64198	0.9
	Foreign workers stock	2004	3751	0.1	69024	1.0
Denmark	Residence permit	2004	6825	0.2	4911	0.1
Germany	Foreign workers stock	2004	560230	1.0	108162	0.2
	Work permit	2004	:	:	497298	0.9
	Work permit	2004 May-2005 Sep	:	:	500633	0.9
Estonia	Residence permit	2004	705	0.1	155	0.0
Greece	Residence permit	2004	:	:	3711	0.1
Spain	Residence permit	2004	21986	0.1	11255	0.0
France	Work permit	2003	:	:	10067	0.0
	Work permit	2004	:	:	9916	0.0
Ireland⁴	Personal Public Service Numbers	2004 May-Dec	:	:	53829	1.9
	Personal Public Service Numbers	2005 Jan-Nov	:	:	107024	3.8
Italy	Application for work auth.	2004	:	:	26324	0.1
	Application for work auth.	2005 Jan-Sep	:	:	49454	0.1
Latvia	Residence permit	2004 May-2005 Apr	742	0.0	497	0.0
Lithuania	Residence permit	2004	117	0.0	27	0.0
Hungary	Residence permit	2004	2727	0.0	1455	0.0
Malta	Residence permit	2004-2005 Apr	2095	0.8	215	0.1
Netherlands	Work permit	2003	:	:	12541	0.1
	Work permit	2004	:	:	24424	0.2
	Work permit	2005	:	:	14612	0.1
Austria	Average annual stock	2004	:	:	40420	0.7
	Average annual stock	2005 Jan-Jun	:	:	40861	0.7
	Work permit	2004	:	:	68449	1.2
	Work permit	2005 Jan-Jun	:	:	32265	0.6
Poland	Residence permit	2004	4311	0.0	456	0.0
Portugal	Residence permit	2004	1082	0.0	43	0.0
Slovenia	Work permit/ registration	2004-2005 Jun	416	0.0	1471	0.1
Slovakia	Residence permit	2004	151	0.0	142	0.0
Finland	Residence permit	2004	727	0.0	1651	0.0
Sweden⁵	Residence permit	2004	2698	0.0	3514	0.1
United Kingdom	Applicant to WRS	2004 May-Dec	:	:	134530	0.4
	Applicant to WRS	2005 Jan-Sep	:	:	156165	0.4

Source: Administrative data from Member States.

All figures refer to the number of applicants/ applications/ registrations/ permits issued (flows), except in the case of the Czech Republic, where the figure refers to the stock of workers, and for Germany, where the first line refers to the stock of workers, and for Austria, where the first two lines refer to the average annual stock of employees. Figures on residence permits refer to permits issued for employment reasons only, except for Belgium.

¹The reference period is normally from January to December, otherwise it is specified. ²Figures for France, Italy, Austria, and numbers of work permits for Germany relate to EU8. ³Figures for Belgium refer to residence permits issued for all reasons; EU15 aggregates include permits issued to non-EU nationals born in Belgium. ⁴The figure for Ireland refers to PPS Numbers issued not only for employment reasons, but also for other administrative purposes, including welfare, health and other public services.

⁵The figure for Sweden for EU10 nationals refers to 2004 May - December.

Data for Cyprus and Luxembourg not received by the Commission.

TABLE A2

Resident working age population by nationality - 2005 - row percentages

Country of destination	Nationality			
	National	EU15	EU10	non-EU
Belgium	91.3	5.8	0.2	2.8
Denmark	96.4	1.1	:	2.4
Germany	89.5	2.8	0.7	7.0
Greece	94.0	0.3	0.4	5.3
Spain	90.5	1.2	0.2	8.1
France	94.4	1.9	0.1	3.6
Ireland	92.3	3.0	2.0	2.8
Luxembourg	57.9	37.6	0.3	4.2
Netherlands	95.7	1.4	0.1	2.8
Austria	89.2	1.9	1.4	7.5
Portugal	97.0	0.4	:	2.6
Finland	98.3	0.4	0.3	1.0
Sweden	94.8	2.3	0.2	2.7
United Kingdom	93.8	1.7	0.4	4.1
EU15	92.4	2.1	0.4	5.1
EU10	98.4	0.2	0.2	1.2
EU25	93.7	1.7	0.3	4.3

Source: Eurostat, LFS, 2005 Q1, Ireland 2005Q2.

Notes: ':' data not reliable due to small sample size.

Italy is excluded, since it does not disaggregate by nationality. EU15 and EU25 aggregates without Italy. EU10 aggregate without Poland.

TABLE A3

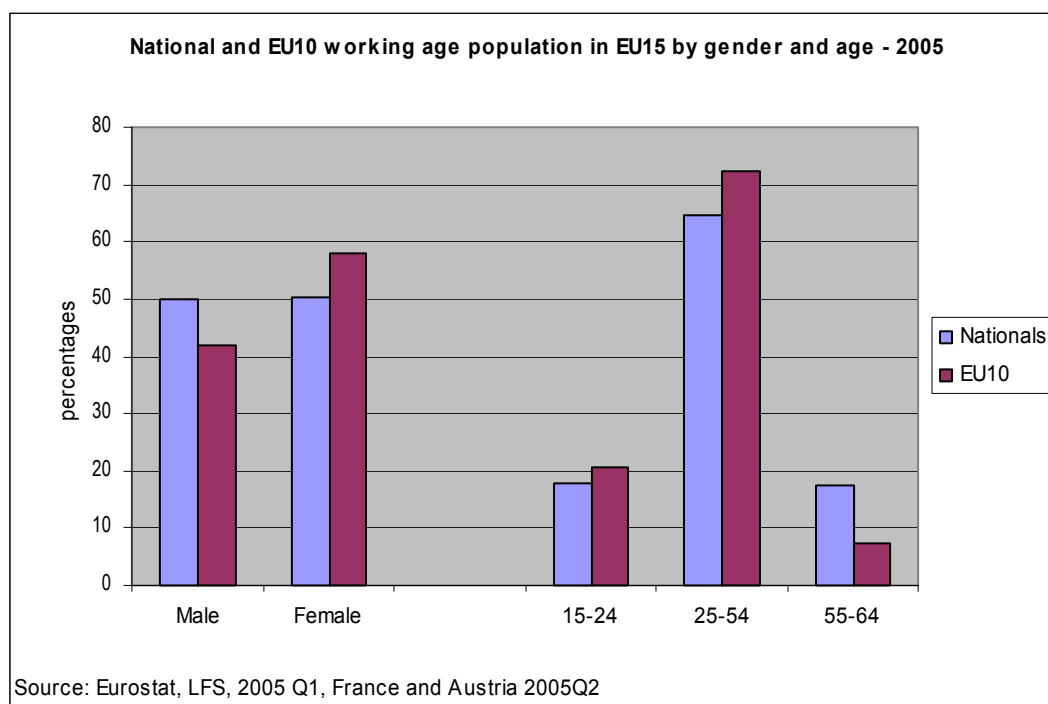

TABLE A4

Quarterly employment rates in EU10 - 2003-2005 - cell percentages

Country	2003 Q1	2003 Q2	2003 Q3	2003 Q4	2004 Q1	2004 Q2	2004 Q3	2004 Q4	2005 Q1	2005 Q2
Belgium	59.0	59.3	59.7	60.4	59.9	60.5	60.4	60.6	60.9	61.0
Czech Republic	65.0	64.9	64.6	64.4	63.7	64.1	64.4	64.5	64.1	64.7
Denmark	74.4	75.1	76.0	75.0	74.5	76.0	76.6	75.6	75.2	75.5
Germany	64.3	64.9	65.1	65.4	64.0	65.0	65.3	65.9	64.9	65.3
Estonia	61.2	62.3	64.3	63.7	62.5	62.9	63.3	63.4	63.2	64.9
Greece	58.1	58.9	59.2	58.8	58.7	59.6	59.7	59.6	59.5*	60.3
Spain	58.9	59.7	60.3	60.4	60.3	60.9	61.5	61.8	62.1	63.2
France	63.2	63.3	63.6	62.9	62.8	63.2	63.6	62.9	62.8	63.4
Ireland	64.8	65.1	66.4	65.7	65.7	65.5	67.2	66.7	66.8	67.1
Italy	55.5	56.1	56.5	56.3	57.0*	57.7*	57.8*	58.0*	57.3	57.8
Cyprus	:	69.2	:	:	:	69.4	69.1	68.8	68.4	68.7
Latvia	61.1	61.7	63.0	61.4	61.4	62.2	63.3	62.2	62.5	63.0
Lithuania	59.0	62.8	62.0	60.7	60.2	61.4	61.7	61.4	61.4	62.6
Luxembourg	62.7	62.7	62.7	62.7	61.6	61.6	61.6	61.6	:	:
Hungary	56.1	57.0	57.5	57.5	56.6	56.6	56.8	57.0	56.4	56.8
Malta	54.7	54.6	53.7	53.7	54.4	53.4	54.0	54.0	54.6	53.6
Netherlands	73.7	73.8	73.8	73.3	72.8	73.1	73.5	73.1	72.6	73.2
Austria	68.2	69.1	69.6	68.9	66.5*	67.7*	68.8*	68.1*	67.6	68.4
Poland	50.4	51.4	51.6	51.4	50.5	51.4	52.3	52.4	51.5	52.2
Portugal	68.1	68.2	68.2	67.9	67.8	68.0	67.8	67.8	67.3	67.6
Slovenia	62.0	62.5	62.5	63.3	63.8	65.6	66.8	64.9	65.2	66.0
Slovakia	56.9	57.9	58.3	57.8	56.1	56.7	57.6	57.5	56.9	57.4
Finland	66.4	68.7	69.2	66.5	65.9	68.3	69.3	67.1	66.7	69.2
Sweden	72.0	73.6	73.9	72.0	71.0	72.4	73.3	71.5	70.7	72.6*
United Kingdom	71.2	71.3	71.6	71.6	71.6	71.5	71.7	71.8	71.8	71.5
EU15	63.8	64.4	64.7	64.5	64.1	64.7	65.1	65.0	64.7	65.1
EU10	55.1	56.0	56.3	56.0	55.2	55.9	56.5	56.5	55.9	56.6
EU25	62.4	63.0	63.3	63.0	62.6	63.2	63.6	63.6	63.2	63.7

Source: Eurostat, LFS, 2003 - 2005.

Notes: ":" data not available. * Break in series.

For Luxembourg, since the survey provides the data for the whole reference year only, the same yearly figures are repeated each quarter.

TABLE A5

Total quarterly unemployment rates in EU10 - 2003-2005 - cell percentages

Country	2003 Q1	2003 Q2	2003 Q3	2003 Q4	2004 Q1	2004 Q2	2004 Q3	2004 Q4	2005 Q1	2005 Q2	2005 Q3
Belgium	7.8	8.0	8.1	7.9	7.8	7.7	7.8	8.2	8.3	8.4	8.4
Czech Republic	7.4	7.7	8.0	8.2	8.4	8.4	8.3	8.2	8.1	8.0	7.8
Denmark	5.3	5.6	5.7	5.7	5.6	5.4	5.3	5.3	5.1	5.0	4.8
Germany	8.8	9.0	9.1	9.4	9.4	9.5	9.7	9.6	9.7	9.6	9.2
Estonia	10.1	10.3	10.2	10.0	9.9	9.5	9.0	8.4	8.0	7.8	7.3
Greece	9.8	9.6	9.7	9.8	10.8	10.5	10.5	10.2	9.9	9.9	10.1
Spain	11.6	11.5	11.4	11.4	11.3	11.1	10.9	10.5	10.0	9.4	8.8
France	9.2	9.4	9.5	9.7	9.6	9.5	9.5	9.5	9.6	9.6	9.4
Ireland	4.5	4.6	4.7	4.6	4.6	4.6	4.5	4.4	4.3	4.3	4.3
Italy	8.6	8.6	8.3	8.2	8.2	8.1	7.9	8.0	7.8	7.6	7.5
Cyprus	4.2	4.5	4.7	4.8	5.0	4.7	5.2	5.8	6.2	5.8	6.1
Latvia	10.8	10.4	10.2	10.0	9.9	9.8	9.7	9.7	9.5	9.1	8.8
Lithuania	13.4	12.9	12.4	12.1	11.5	11.2	10.8	9.9	9.2	8.6	7.9
Luxembourg	3.4	3.6	3.8	4.0	4.5	4.8	4.9	4.9	5.0	5.3	5.5
Hungary	5.7	5.8	5.7	5.7	5.7	5.8	6.0	6.5	6.9	7.1	7.2
Malta	7.7	8.1	8.3	8.0	7.8	7.6	7.5	7.9	8.0	8.1	7.9
Netherlands	3.3	3.6	3.8	4.0	4.4	4.6	4.5	4.7	4.9	4.8	4.7
Austria	4.1	4.2	4.4	4.5	4.7	4.8	4.9	5.0	5.1	5.1	5.2
Poland	19.4	19.2	19.2	19.1	19.1	18.9	18.8	18.5	18.2	18.0	17.7
Portugal	6.1	6.3	6.2	6.4	6.3	6.6	6.9	7.0	7.3	7.4	7.6
Slovenia	6.5	6.5	6.6	6.3	6.2	6.1	5.9	5.8	5.7	5.8	5.8
Slovakia	17.7	17.3	17.3	17.7	18.5	18.6	18.1	17.6	16.9	16.5	16.2
Finland	9.0	9.1	9.0	8.9	9.0	9.1	9.0	8.8	8.6	8.3	8.3
Sweden	5.4	5.4	5.6	6.0	6.3	6.4	6.4	6.4	6.3	:	:
United Kingdom	5.1	4.9	5.0	4.8	4.7	4.7	4.6	4.6	4.6	4.6	4.7
EU15	7.9	8.0	8.0	8.1	8.1	8.1	8.1	8.1	8.0	7.9	7.7
EU10	14.5	14.3	14.3	14.3	14.4	14.2	14.1	13.9	13.7	13.5	13.3
EU25	8.9	9.0	9.0	9.1	9.1	9.1	9.0	9.0	8.9	8.8	8.6

Source: Eurostat, LFS, 2003 - 2005, seasonally adjusted and harmonised quarterly unemployment rates.

Notes: ":" data not available.

ANNEX II: BIBLIOGRAPHY

Free Movement of Workers to and from the new Member States- how will it work in practice? (Commission publication available in 20 Community languages)

http://europa.eu.int/comm/employment_social/free_movement/docs_en.htm

Guide for National Administrations- The transitional arrangements for the free movement of workers from the new Member States following the enlargement of the European Union on 1 May 2004 (Document available in 20 Community languages)

http://europa.eu.int/comm/employment_social/free_movement/docs_en.htm

"Where can I go for work? Information on the transitional rules governing the free movement of workers from, to and between the new Member states." (Commission's *Eures* website)

<http://europa.eu.int/eures/home.jsp?lang=en>

UK, *Accession Monitoring Reports*, joint online reports by the Home Office, the Department for Work and Pensions, the HM Revenue and Customs and the Office of the Deputy Prime Minister (UK)

The Netherlands, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Evaluatie Werknemersverkeer MOE-landen*, 20 May 2005 (Netherlands)

J. Portes and S. French, *The Impact of Free Movement of Workers from Central and Eastern Europe on the UK labour market: early evidence*, Working Paper No 18., for the UK Department for Work and Pensions (UK)

J. Le Guen, *Etude comparé eau niveau européen de l'impact de la concurrence sur l'emploi dans le secteur agricole*, Mission parlementaire de Jacques Le Guen, député du Finistère, Assemblée nationale française, auprès de Dominique Buisserau, ministre français de l'agriculture, de l'alimentation, de la pêche et de la ruralité, avril 2005 (France)

P. Weil, *A Flexible Framework for a Plural Europe*, Discussion paper prepared for the UK Presidency, October 2005, CRNS, Paris (France and EU)

J. E. Dólvik & L. Eldgring, *Mobility of labour and Services after EU enlargement: Nordic differences and commonalities*, Final Report from a Working Group under the Nordic Council of Ministers, August 2005 (Nordic countries)

Katholieke Universiteit Leuven and Idea Consult, *The Effects of the EU Enlargement on the Flemish Labour Market*, January 2005, Research on behalf of the Flemish Minister of Employment, Education and Training (Flanders, Belgium)

Ramboll Management, Analyse af EU-udvidelsens betydning for det danske arbejdsmarked, November 2005 (Denmark)

ECAS, *Report on the Free Movement of Workers in EU-25. Who's afraid of EU enlargement?*, August 2005

T. Boeri & H Brücker, *Migration, Co-ordination Failures and EU Enlargement*, May 2005

K. Ward, N. Coe & J. Johns, University of Manchester, *The role of temporary staffing agencies in facilitating labour mobility in Central and Eastern Europe*, study performed for Vedior, January 2005

Manpower, *EU enlargement- one year on*. A Manpower Update, May 2005